

Rialtas na hÉireann
Government of Ireland

Rinkėjų sąrašas

Parengė Būsto, vietos valdžios ir paveldo departamentas

[gov.ie/housing](https://www.gov.ie/housing)

1. Įvadas	4
2. Registracijos sąlygos	4
3. Registro tvarkymas ir atnaujinimas	5
4. Registruokitės balsuoti arba atnaujinkite duomenis	6
5. Alternatyvi balsavimo tvarka	7
5.1 Balsuojančių paštu rinkėjų sąrašas	7
5.2 Specialiųjų poreikių turinčių rinkėjų sąrašas	9
6. Laukiamas rinkėjų sąrašas	10
7. Rinkėjų registro prieinamumas ir naudojimas	10
7.1 Rinkėjų sąrašo tikrinimas	10
7.2 Rinkėjų registro kopijos	11
8. Anoniminiai rinkėjai	11
9. Registravimo įstatymas	12
10. Kiti lankstinukai	13

1. Įvadas

Ši pastaba yra praktinis vadovas. Tai nėra galutinis teisinis rinkimų teisės aiškinimas. Daugiau informacijos rasite su rinkėjų registracija susijusiuose teisės aktuose (žr. 9 skyrių).

Kad asmuo turėtų teisę balsuoti per rinkimus ar referendumą, jo pavardė turi būti įtraukta į apygardos, kuriai rinkėjas priklauso, sąrašą. Rinkėjų registracijos procesas nustatytas 1992-2022 m. rinkimų įstatymuose, o 2022 m. rinkimų reformos įstatymu jis buvo iš esmės pakeistas.

Registracijos institucijos (apskričių, miestų, miestų ir apskričių tarybos) pagal įstatymą privalo nuolat tvarkyti ir atnaujinti rinkėjų registrą, įtraukdamos, išbraukdamos ar atnaujinamos duomenis, jei to reikia, kad būtų užtikrintas išsamus ir tikslus rinkėjų registras. Registracijos institucijos taip pat privalo paskelbti galiojantį registrą prieš rinkimus.

Rinkimų įstatymuose taip pat išdėstytos nuostatos dėl prieigos prie rinkėjų sąrašo ir jo naudojimo. Registras gali būti naudojamas tik rinkimų ir kitais teisės aktuose numatytais tikslais.

2. Registracijos sąlygos

Sąlygos

Amžius: į rinkėjų sąrašą gali būti įrašytas asmuo, kuris gyvena šalyje ir yra sulaukęs 18 metų. 2022 m. Rinkimų reformos įstatyme numatyta nuostata dėl laukiančiųjų rinkėjų sąrašo, pagal kurią 16 ir 17 metų jaunuoliai gali būti registruojami iš anksto, tačiau jie neturi teisės balsuoti tol, kol sulaukia 18 metų, o tada jie automatiškai įtraukiami į sąrašą.

Pilietybė: nors teisę būti įtrauktas į sąrašą turi kiekvienas suaugęs gyventojas, registravimo tarnyba turi žinoti asmens pilietybę, nes būtent nuo pilietybės priklauso, kuriuose rinkimuose asmuo gali balsuoti.

Teisė balsuoti:

- **Airijos piliečiai** gali balsuoti per kiekvienus rinkimus ir kiekvieną referendumą;

- **Didžiosios Britanijos** piliečiai gali balsuoti per „Dáil“ ir vietinius rinkimus;
- **ES piliečiai** gali balsuoti per Europos ir vietos rinkimus;
- **visi kiti** gali balsuoti tik per vietos rinkimus.

Gyvenamoji vieta: kad asmuo būtų įtrauktas į registrą, jis turi nuolat gyventi atitinkamu adresu tuo metu, kai pateikia prašymą registravimo institucijai. Asmuo gali būti registruotas tik vienu adresu.

- Jei asmuo **turi daugiau nei vieną adresą** (pvz., asmuo studijuodamas kolegijoje gyvena ne namuose), registravimo tarnybai turi būti praneštas adresas, kuriuo šis asmuo nori būti registruotas.
- Jei asmuo **neturi adreso**, kuriuo galėtų būti registruotas, jis gali užsiregistruoti „be pastovaus adreso“ - taip galima nurodyti adresą, kuriuo asmuo gali gauti korespondenciją, ir adresą, kuriame jis praleidžia didžiąją laiko dalį ir kuriuo jis nori būti laikomas gyvenančiu.

Asmuo, kuris palieka savo įprastą gyvenamąją vietą ketindamas atgal sugrįžti per aštuoniolika mėnesių, gali toliau būti registruotas toje pačioje vietoje, jei tai neprieštarauja svarbesnei sąlygai būti registruotam tik vienu adresu. Asmuo, kuris laikinai negyvena savo įprastu adresu, pvz., yra išvykęs atostogų, ligoninėje arba dirba kitur, turi būti registruotas savo įprastu adresu. Svečiai ir asmenys, laikinai apsistoję kokių nors adresu, neturi būti juo registruoti.

3. Registro tvarkymas ir atnaujinimas

Registro tvarkymu, atnaujinimu ir skelbimu rūpinasi kiekviena registracijos institucija. Jų pareiga - bendradarbiaujant ir įtraukiant visuomenę, kiek įmanoma, užtikrinti išsamų ir tikslų rinkėjų registrą.

Registracijos institucijos gali vykdyti įvairią registro tvarkymo veiklą - tai gali būti gyventojų apklausos namuose ar kitos apklausos, kvietimai žmonėms registruotis ar atnaujinti savo duomenis ir registro tikslumo bei išsamumo tikrinimas.

Registracijos institucijos privalo kasmet teikti rinkimų komisijai (*An Coimisiún Toghcháin*) ataskaitas apie savo veiklą šioje srityje.

Registracijos institucija gali pareikalauti, kad asmuo pateiktų bet kokią turimą informaciją, kurios registracijos institucijai reikia šiam tikslui. Registracijos institucija gali paprašyti, kad asmuo, norėdamas užsiregistruoti pats, pateiktų savo asmeninį valstybės tarnybos numerį (PPSN), gimimo datą ir Eir kodą. Jei kyla klausimų dėl pilietybės, registravimo tarnyba gali pareikalauti asmens pateikti dokumentus, patvirtinančius jo teisę balsuoti, pvz., gimimo liudijimą arba natūralizacijos pažymėjimą.

Asmuo bet kuriuo metų laiku gali pasitikrinti ir atnaujinti savo duomenis registre tiesiogiai savo registracijos institucijoje arba [adresu www.checktheregister.ie](http://www.checktheregister.ie). Dažniausiai tai galima padaryti naudojantis internetine forma, o kai kuriais atvejais reikiamą formą reikia atsisiųsti iš svetainės www.checktheregister.ie arba paprašyti registracijos institucijos.

Jei asmuo gyvena Dubline ir turi patvirtintą „MyGovID“, jis taip pat gali susisiekti su savo registracijos institucija per www.voter.ie.

Kai asmuo patikrina registrą ir sužino apie registre esančias klaidas ar praleidimus, apie tai nedelsdamas turi pranešti atitinkamai registravimo institucijai.

Registracijos institucijos taip pat gali naudotis tArd-Chláraitheoir, generalinio registratoriaus, pateikta informacija apie asmenų mirtis registracijos institucijos registracijos teritorijoje, kad atnaujintų registrą.

4. Registruokitės balsuoti arba atnaujinkite duomenis

Rinkimų teisę turintis asmuo, kuris nėra įtrauktas į rinkėjų sąrašą, bet kuriuo metų laiku gali užsiregistruoti tiesiogiai registracijos institucijoje, kurioje jis nuolat gyvena, arba internetu www.checktheregister.ie. Tas pats galioja ir registruotam asmeniui, kurio duomenys yra pasenę - jis gali bet kuriuo metų laiku atnaujinti savo duomenis rinkėjų registre tiesiogiai registracijos institucijoje, kurioje jis nuolat gyvena, arba internetu www.checktheregister.ie.

Prašymas įregistruoti arba atnaujinti duomenis registre turi būti gautas likus ne mažiau kaip 15 dienų iki balsavimo dienos (išskyrus sekmadienius, Didįjį penktadienį ir valstybinių švenčių dienas), kad būtų svarstomas dėl tų rinkimų ar referendumo.

Prašymams balsuoti paštu ir specialiesiems balsavimams taikomos skirtingos galutinės datos - žr. 5.1 ir 5.2 punktus. Paraiška, gauta 14-ą dieną iki balsavimo dienos arba vėliau, bus svarstoma tik po balsavimo dienos.

Jei paraiškos negalima užpildyti internetu arba jei asmuo pageidauja pateikti popierinę formą, atitinkamas formas galima atsisiųsti iš interneto svetainės www.checktheregister.ie arba paprašyti registracijos institucijos.

Atitinkama registravimo institucija išnagrinės ir priims sprendimą dėl kiekvieno prašymo įregistruoti arba atnaujinti duomenis kuo greičiau, o jei prašymas bus atmestas, asmeniui bus pranešta apie to priežastis ir jo teisę apskųsti sprendimą apylinkės registраторiui.

Rinkėjas gali apskųsti registracijos institucijos sprendimus apylinkės registраторiui. Paprastai apeliacija turi būti pateikta per 4 savaites nuo registracijos institucijos sprendimo priėmimo dienos, tačiau, jei nustatyta rinkimų diena, šis terminas pasikeičia. Kuo greičiau po to, kai nustatoma rinkimų data, apygardos registраторius turi viešai paskelbti paskutines apeliacijų dėl to konkretaus rinkimų įvykio priėmimo datas; balsavimo paštu arba specialaus balsavimo atveju tai turi būti padaryta ne vėliau kaip po 2 dienų nuo paskutinės paraiškos pateikimo dienos.

5. Alternatyvi balsavimo tvarka

Paprastai rinkėjai balsuoja asmeniškai savo rinkimų apylinkėje, tačiau tam tikromis aplinkybėmis galima rinktis alternatyvią balsavimo tvarką.

5.1 Balsuojančių paštu rinkėjų sąrašas

Registravimo tarnybos parengia balsuojančių paštu rinkėjų sąrašą, kuris papildo rinkėjų sąrašą. Prašymams balsuoti paštu pateikti reikia tam tikros papildomos informacijos, dokumentų ar patvirtinimų - reikalavimai priklauso nuo prašymo priežasties ir yra nurodyti atitinkamoje prašymo formoje.

Kaip paštu balsuojantys rinkėjai **turi būti registruojami:**

- visu etatu dirbantys gynybos pajėgų nariai – gyvenantieji kareivinėse gali būti registruoti kareivinių arba namų adresu;

- Airijos diplomatai, atliekantys tarnybą užsienyje, ir jų žmonos / partnerės – jie yra registruojami namų Airijoje adresu.

Teikti paraišką, kad būtų užregistruoti kaip balsuojantys paštu rinkėjai, taip pat **gali** šioms kategorijoms priklausantys asmenys:

- „Garda Síochána“ (policijos pajėgų) nariai;
- asmenys, gyvenantys namuose ir negalintys atvykti į balsavimo vietą dėl ligos ar fizinės negalios;
- asmenims, kurių profesija gali sutrukdyti jiems rinkimų dieną balsuoti vietos rinkimų apylinkėje, įskaitant namuose registruotus dieninių studijų studentus, kurie gyvena kitur, o mokosi valstybės švietimo įstaigoje (pagal šią tvarką rinkėjui į namus siunčiamas balsavimo biuletenis, kuris turi pasirūpinti, kad jo tapatybės deklaraciją paliudytų Garda, prieš pažymėdamas balsavimo biuletenį ir paštu gražindamas jį balsavusiam pareigūnui);
- rinkėjai, negalintys balsuoti savo balsavimo vietoje dėl teismo sprendimu pagrįsto įkalinimo;
- tam tikras rinkimų personalas, dirbantis rinkimų apylinkėje, esančioje ne toje rinkimų apygardoje, kurioje jie gyvena; ir
- asmenys, kurie mano, kad jų arba jų namų ūkio narių saugumui kiltų pavojus, jei būtų paskelbta jų pavardė ir adresas, gali prašyti būti anonimiais rinkėjais - tokie rinkėjai gali balsuoti tik paštu.

Prašymą įtraukti į rinkėjų sąrašą paštu galima pateikti bet kuriuo metu, kai rinkėjas turi teisę būti įtrauktas į rinkėjų sąrašą paštu, tačiau vėliausia paraiškų dėl balsavimo paštu dėl konkretaus rinkimų įvykio priėmimo data yra -

- dvi dienos po „Dáil“ paleidimo dienos, jei vyksta visuotiniai rinkimai;
- ir dvi dienos po balsavimo dienos įsakymo paskelbimo rengiantis „Dáil“ išankstiniams rinkimams
- prezidento, Europos Parlamento, vietos valdžios rinkimų ar referendumo atveju registracijos institucija turi gauti prašymą likus ne mažiau kaip dvidešimt dviem dienoms iki balsavimo dienos (išskyrus sekmadienius, Didįjį penktadienį ir šventines dienas).

Jei paraiška gaunama po šio termino, ji neturės jokios įtakos tam rinkimų įvykiui.

Kuo greičiau po to, kai bus nustatyta rinkimų data, apygardos sekretorius nustatys paskutinę apeliacijos dėl to konkretaus rinkimų įvykio priėmimo datą, kuri balsavimo paštu atveju bus ne trumpesnė kaip 2 dienos po paskutinės paraiškos pateikimo dienos.

Rinkėjas, kuris buvo užregistruotas kaip balsuojantis paštu, gali balsuoti tik paštu ir negali balsuoti balsavimo vietoje.

5.2 Specialiųjų poreikių turinčių rinkėjų sąrašas

Registracijos institucijos taip pat sudaro specialiųjų rinkėjų sąrašą, į kurį įtraukiami rinkėjai, sergantys liga ar turintys negalią, dėl kurios negali atvykti balsuoti į rinkimų apylinkę, ir gyvenantys ligoninėse, slaugos namuose, psichikos sveikatos įstaigose ar panašiose institucijose, kurie nori balsuoti šiose vietose. Jei prašymas pateikiamas pirmą kartą, prie jo turi būti pridėta registruoto praktikuojančio gydytojo (pvz., bendrosios praktikos gydytojo) pažyma.

Prašymas gali būti pateiktas bet kuriuo metu, kai rinkėjas turi teisę būti įrašytas į specialųjį rinkėjų sąrašą, tačiau vėliausia paraiškų dėl specialaus balsavimo dėl konkretaus rinkimų įvykio priėmimo data yra -

- dvi dienos po „Dáil“ paleidimo dienos, jei vyksta visuotiniai rinkimai;
- ir dvi dienos po balsavimo dienos įsakymo paskelbimo rengiantis „Dáil“ išankstiniams rinkimams
- prezidento, Europos Parlamento, vietos valdžios rinkimų ar referendumo atveju registracijos institucija turi gauti prašymą likus ne mažiau kaip dvidešimt dviem dienoms iki balsavimo dienos (išskyrus sekmadienius, Didįjį penktadienį ir šventines dienas).

Jei paraiška gaunama po šio termino, ji neturės jokios įtakos tam rinkimų įvykiui.

Kuo greičiau po to, kai bus nustatyta rinkimų įvykio data, apygardos registratorius nustatys paskutinę apeliacijos dėl to konkretaus rinkimų įvykio priėmimo datą; specialiųjų balsavimų atveju tai bus ne vėliau kaip 2 dienomis vėliau nei paskutinė paraiškos pateikimo diena.

Rinkėjai, įtraukti į specialiųjų poreikių turinčių rinkėjų sąrašą, balsuoja ligoninėje, slaugos namuose ar kitoje savo buvimo vietoje. Balsuojama pažymint balsavimo biuletenį, kurį pristato atsakingasis pareigūnas, lydimas „Garda“.

Informacija, skirta rinkėjams turintiems negalią, pateikiama specialiame šios serijos lankstinuke.

6. Laukiamas rinkėjų sąrašas

Registracijos institucijos privalo parengti ir tvarkyti būsimų rinkėjų sąrašą, kad būtų galima iš anksto užregistruoti 16 ir 17 metų jaunuolius. Neišrinktas rinkėjas - tai asmuo, kuriam prašymo pateikimo metu yra sukakę 16 metų, bet dar nėra sukakę 18 metų, ir kuris, išskyrus jo amžių, atitinka šio lankstinuko 2 dalyje nustatytas registracijos sąlygas.

Šie asmenys bus įtraukti į registrą nuo tada, kai jiems sukaks 18 metų. Jei skelbiami rinkimai, asmenys, kurie yra įtraukti į nebaigtų rinkti rinkėjų sąrašą, bus įtraukti į rinkėjų sąrašą, galiojantį tiems rinkimams, net jei balsavimo dieną jiems sukaks 18 metų.

Neišrinktų rinkėjų sąrašas nėra registro dalis ir jo negalima patikrinti.

7. Rinkėjų registro prieinamumas ir naudojimas

Rinkėjų sąrašė nurodomas rinkėjų vardas, pavardė, adresas ir balsavimo teisė. Jame taip pat pažymima, ar asmuo turi balsavimo paštą arba specialią balsavimo tvarką.

Rinkėjų registre esanti informacija gali būti naudojama tik rinkimų ar kitais įstatymų nustatytais tikslais, o asmuo, kuris piktnaudžiauja registro duomenimis arba sudaro sąlygas ar leidžia jais piktnaudžiauti, yra kaltas dėl nusikaltimo.

7.1 Rinkėjų sąrašo tikrinimas

Bet kuris asmuo gali tikrinti registrą su rinkėjų registracija susijusiais tikslais darbo valandomis vietos valdžios institucijų biuruose arba kitoje vietoje, kurią vietos valdžios institucija laiko tinkama - tai gali būti bibliotekos ar pašto skyriai.

Apie bet kokias parengiamajame variante pastebėtas klaidas ar praleistą informaciją būtina iškart informuoti registravimo tarnybą.

Kur asmuo:

- patikrinęs rinkėjų registrą, pagrįstai arba
- dėl asmeninių žinių (pvz., šeimos nario mirties).

susidarė nuomonę, kad registre esanti informacija yra netiksli, susijusi su įrašu, kuris yra ne jo, asmuo gali pateikti trečiosios šalies prašymą registravimo institucijai, kad būtų atliktas pakeitimas. Atitinkamą formą galima atsisiųsti iš interneto svetainės www.checktheregister.ie arba paprašyti registracijos institucijos.

Registracijos institucijos privalo apsvarstyti visus su registru susijusius prašymus ir priimti sprendimą, kokių veiksmų, jei tokių yra, jos turėtų imtis. Registracijos institucija privalo informuoti prašytoją ir bet kurį asmenį, kuriam, registracijos institucijos nuomone, jos sprendimas gali turėti įtakos, apie procedūrą, kurios bus laikomasi. Nukentėjęs asmuo turės teisę apskųsti sprendimą apylinkės registratoriui. Registracijos institucijos privalo parengti patikrinimui per praėjusį mėnesį gautų prašymų sąrašą.

7.2 Rinkėjų registro kopijos

Registro kopijos nemokamai teikiamos išrinktiems visuomenės atstovams ir kandidatams, kurie gali juo naudotis rinkimų tikslais.

Registracijos institucija, sumokėjusi mokestį, kuris neviršija pagrįstų tokios kopijos parengimo išlaidų, gali nupirkti registro kopiją arba jos išrašus.

8. Anoniminiai rinkėjai

Electoral Reform 2022 amended the Electoral Acts 2022 m. rinkimų reforma iš dalies pakeitė Rinkimų įstatymus ir numatė, kad jei asmuo nerimauja, jog jo ar jo namų ūkio nario saugumui kiltų pavojus, jei būtų paskelbta jo pavardė ir adresas, jis gali prašyti tapti anoniminiu rinkėju ir balsuoti paštu. Paraiškos formą galima rasti interneto svetainėje www.checktheregister.ie ir vietos valdžios institucijoje, be to, reikia pateikti tam tikrus patvirtinamuosius dokumentus arba sertifikatus. Registracijos institucijų

darbuotojai ir balsavimą paštu administruojantys asmenys galės susipažinti su šia informacija, tačiau ji nebus įtraukta į viešai prieinamą registrą.

Anoniminės registracijos paraišką gali paremti:

- Dokumentai, pvz:
 - Saugumo įsakymo, įsakymo dėl draudimo, laikino įsakymo dėl draudimo, skubaus įsakymo dėl draudimo arba apsaugos įsakymo, išduoto pagal 2018 m. Smurto šeimoje įstatymą, kopiją;
 - apribojančio įsakymo kopiją pagal 1997 m. įstatymą dėl nemirtinų nusikaltimų prieš asmenis arba
 - pagal 2017 m. Baudžiamosios teisės (seksualiniai nusikaltimai) įstatymą išduotą priekabiavimo įsakymą.

Arba

- Kvalifikuoto asmens deklaracija -
 - Garda Siochána nario (kuris turi būti ne žemesnio kaip superintendente lygio); arba
 - registruotas gydytojas, pavyzdžiui, bendrosios praktikos gydytojas (GP).

Pareiškime bus nurodyta, kad, jų nuomone, jūsų arba jūsų namų ūkio nario saugumui kiltų pavojus, jei paskelbtame arba viešai prieinamame rinkėjų registre būtų nurodytas jūsų vardas, pavardė ir adresas.

9. Registravimo įstatymas

Šio lankstinuko informacija nėra visapusiškas rinkėjų registravimo įstatymo išdėstymas. Rinkėjų registravimą reglamentuojantys teisės aktai iš esmės išdėstyti šiose teisės nuostatose su pakeitimais:

- Part II of, and the Second Schedule to, the Electoral Act 1992;
- Part VII and section 76 of the Electoral Act 1997;
- Part III of the Electoral Reform Act 2022.

Šiuos aktus galima gauti iš Government Publications, Office of Public Works, Jonathan Swift Street, Trim, Meath. Juos taip pat galima atsisiųsti iš „Oireachtas“ svetainės adresu www.oireachtas.ie

10. Kiti lankstinukai

Kiti šios serijos lankstinukai, kuriuos galite rasti departamento svetainėje (www.viron.ie):

- How the President is Elected (Kaip renkamas prezidentas)
- The Referendum in Ireland (Referendumas Airijoje)
- How the Dáil (Lower House of Parliament) is Elected (Kaip renkami „Dáil“ (Žemieji Parlamento rūmai))
- How the Seanad (Senate/Upper House of Parliament) is Elected (Kaip renkamas „Seanad“ (Senatas / Aukštieji Parlamento rūmai))
- European Parliament: How Ireland’s MEPs are Elected (Europos Parlamentas: Kaip renkami Europos Parlamento nariai Airijoje)
- How Members of Local Authorities are Elected (Kaip renkami vietos valdžios institucijų nariai)
- Information for Voters with Disabilities (Informacija rinkėjams su negalia)

Būsto, vietos valdžios ir paveldo departamentas

2023 m. gegužė

gov.ie/housing

